

בס"ד. שיחת יום ה' פ' קרח, ב' דר"ח תמוז, ה'תשכ"ד.

— לתלמידות המסיימות ד"בית רבקה" תחינה —

א. עומדים¹ אנו בראש חודש. ענינו של ראש חודש בפשטות הוא, שבו² מתחילה הלבנה להאיר עוד הפעם מחדש, תחילה במידה מועטת, ואח"כ יותר ויותר, עד יום ט"ו (או ט"ז³) בחודש, שאז הוא מילוי הלבנה. ואיתא על זה במדרש⁴: "מאחר שהוא קורא אותן גדולים ("שני המאורות הגדולים"⁵) הוא חוזר ופוגם אותם, את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה⁶, אתמהא, אלא על ידי שנכנס בתחמו של חבריו .. הלבנה .. שולטת כלילה וכיום" (בחלק מהיום, שהרי בימים רבים בחודש רואים את הלבנה גם ביום).

ובנ"י — אומר המדרש — דומים ללבנה⁶. גם אצל בנ"י יש חילוקים, וחילוקים גדולים, באופן החיים. היו זמנים שבהם היתה ה"לבנה במילואה" — בזמן שבית המקדש הי' קיים, היו מלכים וכו"², או בזמן משה רבינו — כאשר משה הוליך את בנ"י עם ארון הברית והלוחות בראשם, וראו ניסים על כל צעד ושעל. ואח"כ היו זמנים שבהם הלבנה הלכה ונתמעטה, ובכללות — הרי זה בזמן הגלות, שאז מצבם של בנ"י, והכבוד והחשיבות שהיו לאחרים כלפיהם, אינו כפי שהי' בזמן שהמשכן או ביהמ"ק עמדו על מכונם, ובנ"י היו בני-חורין, תחת מנהיגות משה ומלכי ישראל שלאח"ז.

וזהו לימוד המדרש לבנ"י — שלא יתיירו בראותם ש"הלבנה" מתמעטת עד שבסוף החודש אינה נראית כלל; יש לדעת שאין זה אלא מצב זמני בלבד, ו"עתידים להתחדש כמותה" (כפי שאומרים בברכת קידוש הלבנה)⁷, היינו, שהקב"ה מבטיח, שבנ"י עתידים אח"כ להתחדש בזריחה חדשה ובגאולה חדשה, עד שתהי' "לבנה במילואה" — הגאולה האמיתית ע"י מלך המשיח עם ביהמ"ק וכו'.

לאחר המולד — כמבואר בהל' קידוש (החודש).

(4) ב"ר פ"ו, ג.

(5) בראשית א, טז.

(6) ראה גם סוכה כט, א. אוה"ת בראשית

ד, סע"ב ואילך. ועוד.

(7) סנהדרין מב, א.

(1) הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידיש) ונדפסה בהוספות ללקו"ש ח"ח ע' 311 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני

מ"מ ע"י המו"ל.

(2) ראה שמו"ר פט"ו, כו.

(3) כשהמולד אינו בתחלת המעל"ע (מילוי הלבנה הוא לערך יד יום ויח ושליש שעות

וכן אין להתיירא מכך שהחמה נראית תמיד בלי שינויים, שענינו בנמשל, שהאומות שסביב בני, למרות שהתחלפו, במקום אומה אחת באה אחרת, הרי תמיד היו אומות שהתייחסו שלא כדבעי לבני — כי, עצם העובדה שרואים שאומות נכחדות ובמקומם באה אומה אחרת, הרי זה גופא מורה, שכל האומות ביחד יכירו סוכ"ס את האמת, שבני הם העם שקיבל תורת אמת מאלקים אמת, מהקב"ה, וע"י אמת זו בכחם להתמודד עם העולם ("דורכגיין די וועלט").

ב. נוסף על הלימוד מכל ראש חודש בכל חדשי השנה כולה, ישנו לימוד חשוב מראש חודש תמוז במיוחד, ומחדשי הקיץ בכלל:
בזמן זה מאירה החמה בתוקף גדול יותר ובחום גדול יותר⁸.

וע"פ המדרש הנ"ל מובן ענינו בנמשל — שבזמן שרואים שאומות העולם שסביב בני הגיעו להישגים בלתי-רגילים ופעלו "דברים גדולים" (כמשל החמה — שמאירה באור גדול), הנה גם ראש חודש תמוז צריך להזכיר, כדי שנזכור, שהעיקר הוא — שמתחיל חידוש הלבנה, וסוכ"ס לא תאיר החמה אלא הלבנה — כדברי הנבואה (ע"פ ביאור המדרש⁴); כולם יראו שהאמת היא אצל אלו שמונים ללבנה (מראש חודש הלבנה), ומתבוננים ומפיקים את המוסר-השכל מענינו של ראש חודש.

ג. כשם שהדברים אמורים בנוגע לכללות עם ישראל, כן הוא ביחס לחייו של כל אחד מישראל:

כאשר באים במגע עם חברים או חברות שביניהם יש כאלה שאינם דתיים כ"כ, ולעתים גם כאלה שאינם יהודים, מוצאם אינו מעם ישראל, ובאים עמהם במגע ע"י שכנות או באופן אחר — אין לחשוב שכיון שהלה, כפי הנראה, אינו מוגבל בהגבלות-היהדות כמו בני, לכן יש להרגיש חלישות ח"ו, או בושה ח"ו, כלפי אלו שאצלם אין שינויים (כמו בחמה),

בזמן — הן בימי חול, הן בשבת, הן ביום טוב והן בר"ה ויוה"כ, באותו גודל, באותו אור,

וכן בנוגע למקום — הן כשנמצאים בבית והן כשנמצאים במקום אחר, באותה "קדושה",

ואילו אצל בני ישנם שינויים: אצל בני ישנם ימי חול, ימי שבת וימים טובים; המצב בבית, או בבית הכנסת וביהמ"ד. אצל יהודי יש

(8) בתקופת תמוז החום הוא בתוקף ביותר (שבת נג, א). — ראה גם תו"מ חל"ז ע' 153. וש"נ.

חילוק בין זמן שמקיים מצוה, לזמן שעושה עניני חולין (שהם רק מתוך כוונה "לשם שמים"⁹, שאז, הקדושה, ההארה האלוקית, אינה נראית בגילוי כ"כ, ולכן אסור לברך על זה ברכת המצות),

אלא אדרבה — כדברי המדרש (שם⁴): "מה הלכנה הזו שולטת בלילה וביום, כך יעקב (בנ"י) יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא".

ד. וכן הוא גם בפרט בנוגע אליכן, ולייחס שיש לכן לאלה שמפני סיבות שונות אינם מקבלים (לרוע מזלם) חינוך יהודי אמיתי, אינם לומדים לימודי קודש וכו'.

ה. ולכל זה יש להוסיף הערה עיקרית:

בזמן הלימודים ב"בית רבקה", הרי למדתן לימודי קודש וגם לימודי חול, אך עליכן לזכור תמיד שהעיקר הם לימודי הקודש, מה שלומדים בתורת חיים, בתורתנו הקדושה¹⁰. ומה שלומדים בלימודי החול — יש לנצל גם אותם בדרך זו, שגם הם יהיו חדורים ביהדות, עד שיכירו שזה שלמד לימודים אלו — מתנהג גם בעניני חול כפי שיהודי צריך להתנהג¹¹, כך, שיוכלו לומר עליו שהוא בן אמיתי של אברהם יצחק ויעקב, שרה רבקה רחל ולאה.

ובעמדנו כעת בזמן החופש¹² — יעזור לכן השי"ת, שתדעו, שהחופש הוא רק מלימודי חול, אבל לא ח"ו מלימודי קודש ולא מהנהגות קודש, הנהגה יהודית; אדרבה — כיון שיש יותר זמן פנוי, צריכים להוסיף ביהדות ובהנהגה יהודית, בחיי היום יום, אפילו בעניני החולין.

וכאשר מחליטים על כך בתוקף — עוזר הקב"ה שיוכלו לקיים את ההחלטה בתכלית השלימות, בבריאות הנכונה, ובשמחה ובטוב לבב.

השי"ת יברך אתכן בקיץ בריא, קיץ יהודי, וקיץ שמח, ולנצל את הקיץ כדבעי למהוי, ולקראת השנה החדשה יהיו לכן כחות מחודשים להתעלות ולשגשג מעלה מעלה בעניני יהדות, עד — שיהי' ניכר על כל אחת מכן שהיא בת שרה רבקה רחל ולאה.

ריש פמ"א.

(9) אבות פ"ב מי"ב.

(12) ראה בארוכה לקמן ע' 215 ואילך. ע'

(10) ראה גם לקמן ס"ע 206. וש"נ.

220 ואילך.

(11) ראה שו"ע או"ח סרל"א. שו"ע אדה"ז

(מהדו"ב) ס"א ס"ה (ובמהדו"ק — ס"ב). תניא